

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۳/۰۳/۲۵

یونس نگاه

بحران آب و نیاز به حکومتداری خوب

بعد از هشدارى که اخیراً سازمان ملل متحد درباره بحران آب داد و گفته شد که جهان از نظر دسترسی به آب آشامیدنی سیر نزولی را طی می‌کند، ما نیز در افغانستان به یاد آب و کم‌آبی خود افتاده‌ایم. آب در کشور ما مایه مباحثات، تبلیغات و البته آبادانی است. دولت‌ها و سیاستمداران با ذکر نام دریاها و آب‌های جاری افغانستان، کوشیده‌اند به مردم حس داری و امید به آینده را القا کنند.

پروژه‌های آبرسانی، کنترل آب، اعمار نهر و بند آب بر سیاست محلی، ملی و نیز روابط ما با کشورهای همسایه، سایه انداخته است. در اواخر جمهوری اسلامی، زمانی که ضعف‌های دولتداری آشکارتر می‌شد و ناتوانی دولت‌مردان در اداره امور و بهره‌برداری از منابع کشور، مردم را بسیار نگران ساخته بود، مسوولان با افتتاح بند آب و علم کردن منابع آبی کشور همچون سرمایه و آبروی ملی، می‌کوشیدند نقش امیدبخش از وضعیت موجود و آینده ترسیم کنند. زمانی گفته می‌شد که در آینده نزدیک آب را با نفت معاوضه خواهیم کرد. آن طرف مزارع تشنه، روستاهایی که ساکنان آن‌ها کیلومترها برای رسیدن به آب آشامیدنی راه می‌پیمودند، شهرهایی که بدون پلان آبرسانی سمارقوار گسترش می‌یافتند و سیلاب‌هایی که خانه‌خرابی به‌جا می‌گذاشتند، حکایت از وضعیت ناگوار آبی داشتند. همه می‌دانستند که در مقایسه با برخی کشورهای دیگر، صاحب آب شیرین قابل توجه هستیم، اما در عین حال متوجه بودند که تشنه‌اند و میلیون‌ها تن در سراسر افغانستان در برخی فصل‌ها و در مواردی در تمام فصول، هنگام ضرورت به آب کافی دسترسی نداشتند.

طالبان هم با حشر بر سر پروژه قوش‌تپه کوشیدند خود را مدافع زنده‌گی و آبادی جلوه دهند. ویدیوها و گزارش‌های آن پروژه را داریم با تبلیغات رنگین به رخ مردم می‌کشند، کارگران و ماشین‌آلات را حساب می‌کنند و انیمیشن‌هایی از آینده احتمالی آن پروژه که پر از آب و سرسبزی است، با ترانه‌های طالبانی نشر می‌کنند. اما از آن گروه ضد تعلیم و ضد آزادی نه امیدی در مدیریت منبع حیاتی و ستراتیژیکی چون آب می‌رود و نه تاکنون طرحی برای رسیدگی به تشنه‌گی مردم و توزیع آب آشامیدنی و مدیریت آب زراعتی دیده شده است. مدیریت آب و محیط زیست رابطه مستقیم به آگاهی، تعلیم و امکانات فنی و صنعتی کشورها دارد. تشنه‌گی و کم‌آبی که امروز مردم ما می‌کشند، بدون ساختن دولت مسوول و ترویج دانش و فن رفع‌شدنی نیست. مدیریت آب خلاف تصور بدوی طالبان، به سمت‌دهی آب جاری به سوی دشت‌ها خلاصه نمی‌شود، بلکه نیازمند پیشرفت متوازن فرهنگی، اقتصادی، اداری و سیاسی کشور است. ملتی که شهروندان در آن حق انتخاب، تعلیم، آزادی پوشش، آزادی عقیده و آزادی بیان را نداشته باشند، اداره حاکمش رابطه متقابل با مردم را کفر بخواند و تنها بر دعا و دستور متکی باشد، آن ملت نمی‌تواند از تشنه‌گی و بی‌آبی نجات یابد، چنان‌که در اداره آلوده به قوم‌پزایی، رشوت‌ستانی و رای‌فروشی سیراب نشدند.

به هر گوشه‌ای از بی‌سامانی‌های حاکم بر زنده‌گی اجتماعی و فردی خود نگاه کنیم، خلای اداره سالم و مردمی برجسته‌تر از هر کمبود دیگری به چشم می‌خورد. داشتن اداره خوب چون آب حیات نیاز اصلی مردم ما است. گروه بدوی و استبدادی طالبان که در نقش دولت قرار گرفته، در واقع نیروی بی‌بندوبار، بی‌قانون و نادانی است که ماموریتش تخریب نهادها و ارزش‌های مردمی و دولتی است و هرچه حاکمیتش به درازا بکشد، به همان اندازه رنج تشنه‌گی و گرسنه‌گی مردم بیشتر می‌شود.